

Przedstawiamy Państwu zestaw informacji praktycznych. Liczymy, że pomogą one prawidłowo przygotować się do udziału w tej wyprawie.

Piszemy m.in. o warunkach podróżowania, klimacie, łączności telefonicznej i kursach walut.

Prosimy ze szczególną uwagą zapoznać się z punktami dotyczącymi ekwipunku niezbędnego podczas tego wyjazdu.

1. CHARAKTER WYJAZDU - WARUNKI NA TRASIE

Noclegi

Na całej trasie noclegi w pokojach/domkach/jurtach 2-osobowych (na życzenie 1-os.) w następujących rodzajach obiektów:

- we wszystkich miastach na trasie: hotele ***
- wyspa Olchon na Bajkale - baza turystyczna, drewniane domki, toalety wspólne na zewnątrz, kąpiele w bani, prysznic z ciepłą wodą
- Ust'-Barguzin (nad Bajkałem) - kwatery prywatne, toalety wspólne w domu, kąpiele w bani, prysznic z ciepłą wodą
- Mongolia - poza Ułan Bator - ośrodki turystycznych jurt: noclegi w umeblowanych jurtach, toalety i prysznice oraz jadalnie w oddzielnych budynkach.

Transport

Na tej trasie najczęściej kilometrów pokonamy pociągami. Wszystkie przejazdy będziemy realizować w wagonach *kupiejących* z 4-osobowymi przedziałami sypialnymi (miejsca leżące na dwóch piętrach naprzeciw siebie, a pod oknem stolik). W pociągach nie ma prysznicy, za to są toalety-łazienki, w których można się umyć przy umywalce. Do dyspozycji pasażerów jest pościel, wrzątek, szklanki; w składach pociągów są wagony restauracyjne.

Transfery i przejazdy w trakcie zwiedzania, a także pomiędzy miejscowościami - mikrobusami. Niekiedy będą to pojazdy ciałniejsze niż w Europie, nie zawsze wyposażone w sprawną klimatyzację. Dodatkowo podczas zwiedzania dużych miast będziemy korzystać z transportu publicznego (głównie metra) i taksówek.

Nad Bajkałem przejazdy w trudnym terenie odbywać się będą UAZ-ami, czyli rosyjskimi terenowymi furgonetkami, bardzo dobrze sprawdzającymi się w tamtejszych warunkach.

Po Mongolii będziemy podróżować samochodami terenowymi mitsubishi delica, mieszczącymi 5-6 pasażerów wraz z bagażem. W dużej mierze będziemy poruszać się szutrowymi "drogami" wyjeżdżonymi w stepie albo bezdrożami. Warunki jazdy, ilość wertepów, brodów do pokonania są zależne m.in. od pogody i dynamicznie się zmieniają.

Rejs przez Bajkał - wynajętym statkiem lub motorówką.

Czterooosobowy przedział w wagonie kupiejącym

SZEROKIE TOR4

Najlepiej zabierać ze sobą nowe, niebieskie banknoty USD, drukowane po 2011 roku.

Takimi autami będziemy podróżować po Mongolii

Wnętrze turystycznej jurty w Mongolii

Wyżywienie

Na całej trasie śniadania, obiady i kolacje - zgodnie z opisem w programie.

- W rosyjskich miastach śniadania w hotelowych restauracjach (zwykle bufet) i kolacje w miejscowych lokalach, serwujących dania kuchni rosyjskiej, tatarskiej, kaukaskiej, uzbeckiej, syberyjskiej itd.
- Nad Bajkałem - domowe posiłki, przygotowywane przez gospodynie w bazach turystycznych i kwaterach prywatnych. Dużo ryb!
- Po stronie mongolskiej czekają nas dania będące połączeniem kuchni mongolskiej i europejskiej, np. gulasze przyrządzane na miejscowej wołowinie czy jagnięcinie oraz przysmaki typowo mongolskie. Przewaga mięs nad warzywami będzie znacząca.
- W Chinach śniadania w hotelu (bufet), a kolacje w chińskich restauracjach z przekrojem typowo chińskich dań.

(W dniach, w których nie zapewniamy obiadów, zawsze będzie w połowie dnia przerwa na "posiłek regeneracyjny" - w sprawdzonych stołówkach, przydrożnych knajpkach itp.)

2. POGODA

Na terenach, przez które będziemy podróżować, lato jest zazwyczaj upalne i słoneczne. W dzień temperatury mogą osiągać 20-30°C. (a nawet więcej). Mogą się jednak zdarzyć załamania pogody i spadki temperatury do 10°C. (zimno może być np. w trakcie przeprawy przez Bajkał). Można spodziewać się przelotnych opadów deszczu.

Na to spektrum warunków pogodowych trzeba się odpowiednio przygotować, jeśli chodzi o odzież (patrz pkt 6).

3. PIENIĄDZE

Aktualne (16.06.2018) kursy rubla, tugrika (waluty mongolskiej) i juana (waluty chińskiej):

- 1 USD = ok. 60 RUB, 1 EUR = ok. 70 RUB;
- 1 USD = ok. 2400 MNT, 1 EUR = ok. 2800 MNT;
- 1 USD = ok. 6,5 CNY, 1 EUR = ok. 7,8 CNY.

Najkorzystniej jest zabrać z kraju dolary (lub euro), a następnie wymienić je na ruble, tugriki i juany. Inna opcja to wypłacanie pieniędzy na miejscu z bankomatów (prowizje w zależności od banku).

Jeśli chodzi o dolary, banknoty powinny być w idealnym stanie, nie mogą być w żaden sposób uszkodzone (wytarte, popisane, opieczutowane itp). Dotyczy to również III raty wplacanej pilotowi na miejscu! Najlepiej zabrać banknoty drukowane po 2011r. (niebieskie).

Punkty wymiany walut i bankomaty będą w większych miastach na trasie. Trudności z wymianą będą nad Bajkałem i w Mongolii poza Ułan Bator.

Ceny podstawowych artykułów i usług w Rosji, Mongolii i Chinach są zbliżone do polskich. Dotyczy to również lokali, w których będziemy zatrzymywać się na obiady.

SZEROKIE TOR4

Zdrowie

Nie są wymagane żadne szczepienia obowiązkowe. Zalecane są szczepienia przeciwko dyfterytowi, tężcowi, gruźlicy, żółtacze typu A i B oraz kleszczowemu zapaleniu opon mózgowych

Na wyjazd należy zabrać ze sobą podstawowe leki w małej ilości oraz wszelkie leki zapisane przez Państwa lekarza.

Tłok w metrze sprzyja złodziejom.

Na syberyjskie i mongolskie słońce najlepsze: czapka z daszkiem, okulary i krem z filtrem.

Na własne potrzeby (posiłki niezawarte w cenie, kawę, piwo, pamiątki) należałoby wymienić ok. 300 USD/270 EUR. Albo więcej - w zależności od apetytu, pasji kolekcjonerskich czy szczodrości w obdarowywaniu krewnych i znajomych.

4. TELEFONY I INTERNET

We wszystkich miejscowościach na trasie jest zasięg rosyjskich sieci komórkowych, z którymi polscy operatorzy posiadają umowy roamingowe. Przed wyjazdem warto zapoznać się z taryfami swojego operatora (zwykle opłaty za połączenie przekraczają 10 zł/min.).

Problemy z zasięgiem mogą występować w czasie przejazdów pomiędzy poszczególnymi miejscowościami.

Wszystkie hotele, w których będziemy się zatrzymywać, udostępniają gościom bezpłatnie dostęp do internetu. Dużo trudniej o internet będzie nad Bajkałem i na stepach Mongolii.

5. BEZPIECZEŃSTWO

W czasie tego wyjazdu nie będziemy podróżować po terenach uważanych za szczególnie niebezpieczne. Na turystów będą czyhały typowe zagrożenia związane z pobytem w miastach (kieszonkowcy, ruch uliczny, nierówne chodniki).

Kilka dobrych rad:

- Dokumenty i pieniądze bezwzględnie muszą być głęboko schowane, najlepiej w specjalnych saszetkach czy pasach pod odzieżą - i należy je nosić zawsze przy sobie. Aparaty fotograficzne czy inne cenne przedmioty również nie powinny znajdować się np. w zewnętrznych kieszeniach plecaków. Złodzieje i kieszonkowcy nie śpią!
- Ruch uliczny odwiedzanych miastach jest bardzo chaotyczny, a pieszych z reguły się nie przepuszcza. Przy przekraczaniu ulic za każdym razem trzeba zachować szczególną czujność i rozglądać się we wszystkie strony.

6. EKWIPUNEK I BAGAŻ

Co zabrać?

Najważniejszy będzie odpowiedni zestaw odzieży "na cebulkę", który sprawdzi się przy każdej pogodzie, jednocześnie zapewniając nam komfort i wygodę podczas podróży.

Każdy powinien mieć ze sobą:

- sprawdzone pełne buty sportowe/turystyczne - nie muszą być za kostkę,
- kurtkę przeciwdeszczową, która ochroni nas także od wiatru,
- ciepły polar, ewentualnie bluza lub sweter,
- wygodne spodnie, np. trekkingowe - najlepiej sprawdzają się takie z lekkich, szybkoschnących materiałów,
- przewiewne koszulki, najlepiej tzw. oddychające,
- strój kąpielowy,
- czapkę z daszkiem lub kapelusz,

SZEROKIE TOR4

Latem pogoda na Syberii oraz w Mongolii bywa bardzo zmienna, więc warto nosić ze sobą kurtkę przeciwdeszczową.

Żeby dostać się do pociągu, zwykle trzeba pokonać takie schody. Przy pakowaniu warto skupić się na tym, by bagaż nie był zbyt ciężki.

- cienką czapkę i szalik,
- piżamę lub dres (z myślą o nocnych spacerach do toalety).

W ekwipunku powinny znaleźć się także:

- przybory toaletowe,
- krem z filtrem UV,
- okulary przeciwsłoneczne,
- klapki,
- ręcznik - najlepiej lekki turystyczny,
- chusta na głowę (dotyczy pań, które chcą zwiedzać cerkwie),
- kijki trekkingowe (dotyczy osób mających problemy z kolanami),
- osobista apteczka.

Rzeczy, które mogą się przydać:

- powerbank,
- wilgotne chusteczki,
- suchy szampon do włosów.

Warto również pomyśleć o zabraniu drobnych prezentów dla ludzi, których będziemy spotykać w podróży - w czasie podróży pociągiem i w innych sytuacjach. Sprawdzają się buteleczki polskich alkoholi czy drobne pamiątki z Polski (np. magnesy, breloczki itd.).

Jak się spakować?

Bagaż główny do 23 kg i podręczny do 5 kg.

Najlepszym rozwiązaniem będzie torba na kółkach, którą na dobrej nawierzchni można ciągnąć i którą przy pokonywaniu np. schodów na dworcach kolejowych można nieść na ramieniu.

Nie sprawdzają się sztywne walizki o dużej objętości, które trudno będzie upakować w samochodach czy upchnąć w przedziałach kolejowych.

Bagaż powinien ważyć tyle, by każdy uczestnik mógł go samodzielnie nosić.

Na bagaż podręczny najlepiej zabrać mały plecak, w którym zmieszczą się aparat fotograficzny, butelka wody, kurtka przeciwdeszczowa itp.

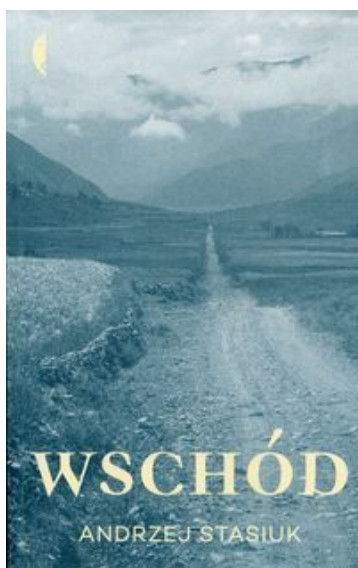
Dobre rady:

- w podróży znakomicie sprawdzają się spodnie z odpinanymi nogawkami
- pasek z plastikową klamrą bardzo ułatwia życie na lotniskach (nie trzeba zdejmować przy kontroli bezpieczeństwa)

Dobrej jakości odzież i sprzęt turystyczny można kupić m.in. w Sklepie Górskim Avalanche (avalanchesklep.pl) oraz Trekker Sport (trekkersport.com.pl). W obu sklepach nasi klienci otrzymają rabat (hasło: Szerokie Tory).

SZEROKIE TOR4

Księgarnia
Duży wybór literatury
okotopodróźniczej posiada
Księgarnia Bookowski. Działa
w internecie - www.bookowski.eu -
oraz na żywo, w Poznaniu
w CK Zamek.

Wschód

Jądro dziwności. Nowa Rosja

PS. Lektura nieobowiązkowa

Polecamy kilka książek, które pozwolą przed wyjazdem zagłębić w tematykę Rosji, Mongolii i Chin i trochę lepiej rozumieć rzeczywistość, w której będziemy się poruszać:

- Ryszard Kapuściński *Imperium* - znakomite reportaże z radzieckich republik z czasów trwania ZSRR i z momentu jego upadku; dają pewną perspektywę, gdy patrzy się na Rosję dzisiaj.
- Piotr Milewicz *Transsyberyjska. Drogą żelazną przez Rosję i dalej*. Relacja z kolejowej podróży, wzbogacona znakomitymi opisami historii budowy Transsybu i masą cytatów z rozmaitych źródeł.
- Peter Pomerantsev *Jądro dziwności. Nowa Rosja* - przystępnie napisany, reporterski opis dzisiejszej Rosji, a szczególnie świata polityki, biznesu i mediów; autor - dziennikarz urodzony w ZSRR, wychowany i żyjący w Wielkiej Brytanii
- Jakub Rybicki *Po Bajkale* - szeroka relacja z zimowej rowerowej wyprawy na zamrożony Bajkał autorstwa człowieka, który ruszył tam „w poszukiwaniu dobra, prawdy i piękna”; opisuje Rosję i Rosjan z zupełnie innej perspektywy niż większość reporterów i publicystów.
- Olgierd Świerzewski *Zapach miasta po burzy* - to „tylko” powieść, a do tego o szachistach i ich świecie - ale niewiele książek tak dobrze opisuje atmosferę życia w Rosji od lat 70. do współczesności.
- Mariusz Wilk *Wołoka* - poetycko-filozoficzne opowieści o rosyjskiej północy; pozwalają spojrzeć na Rosję z pewną głębią.
- Lew Gumilow *Od Rusi do Rosji* - szkice barwnie przedstawiające historię Mongolii i koczowniczych ludów Wielkiego Stepu.
- Andrzej Stasiuk *Wschód* - opowieści z podróży po Mongolii i południowej Syberii, pełne cennych spostrzeżeń dotyczących tamtejszej rzeczywistości.
- Bolesław Uryn *Mongolia. Wyprawy w tajgę i step* - relacje z podróży po Mongolii, wzbogacone wiadomościami o historii i kulturze tego kraju.
- Antoni Ossendowski *Przez kraj ludzi, zwierząt i bogów* - to raczej powieść awanturyczna niż reportaż, ale książka i tak bardzo dobrze oddaje atmosferę Mongolii na początku XX w. - w dobie rewolucji i wojny domowej.
- Tiziano Terzani *W Azji* - zbiór błyskotliwie napisanych reportaży, zawierających ciekawe analizy procesów dziejowych, zachodzących w ostatnich kilkudziesięciu latach nie tylko w Chinach.
- Marek Pindral *Chiny od góry do dołu* - opowieści z dwuletniego pobytu w Państwie Środka, podczas którego autor pracował jako nauczyciel angielskiego.